

Vergaderjaar 2012–2013

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 642

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2013

In het Algemeen Overleg over het ganzenbeleid van 20 juni 2013 heb ik toegezegd schriftelijk terug te komen op de wettelijke regeling waaronder beheer en schadebestrijding op vossen toegestaan wordt.

Onder de Flora- en faunawet (hierna: de wet) is de vos en zijn burcht beschermd. Handelingen als bedoeld in artikel 9 (doden, verwonden, vangen), artikel 10 (verontrusten) en artikel 11 (beschadigen en vernielen voortplantingsplaatsen) van de wet zijn verboden. Op de verboden kunnen uitzonderingen worden gemaakt in het kader van beheer en schadebestrijding. De vos predeert in het gehele land op weidevogels en andere bodembroedende vogels. De stand van deze vogels, en vooral die van de grutto, in ons land is zeer kwetsbaar en gaat de laatste jaren sterk achteruit. Hiervoor zijn meerdere redenen aan te wijzen, waaronder predatie door vossen. Onderzoek naar predatie bij weidevogels laat zien dat de vos in gebieden met 50% legselverlies de belangrijkste predator is.¹ Omdat het merendeel van de wereldgruttopopulatie in Nederland broedt, heeft Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid voor deze soort. De grutto verkeert niet in een gunstige staat van instandhouding, de vos daarentegen wel.

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om personen aan te wijzen om de populatie vossen in een gebied te beperken (artikel 67 van de wet). Daarnaast kunnen zij de faunabeheereenheid ontheffing verlenen van de verboden van de wet voor de bestrijding van de vos (artikel 68 van de wet). De mogelijkheden die de artikelen 67 en 68 van de wet aan Gedeputeerde Staten bieden ter bestrijding van de vos, hebben echter onvoldoende effect op de terugloop van de stand van de weidevogels in het algemeen en die van de grutto in het bijzonder. Om die reden werd de

¹ Zie onderzoeksrapport «Predatie bij weidevogels. Op zoek naar de mogelijke effecten van predatie op de weidevogelstand», SOVON, 2005.

vos, mede op verzoek van uw Kamer,² toegevoegd aan de zogenaamde landelijke vrijstellingslijst ter bescherming van weidevogels en andere kwetsbare fauna.

Artikel 65 van de wet biedt een grondgebruiker mogelijkheden om te voorkomen dat schadeveroorzakende dieren op zijn percelen schade aanrichten. Hij mag de dieren met dat doel opzettelijk verontrusten, vangen en doden. Deze vrijstelling is uitsluitend van toepassing indien de diersoort is aangewezen in bijlage 1 en 2 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren. De vos staat op bijlage 1 van het Besluit als beschermde inheemse diersoort, waarin soorten zijn aangewezen die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. Deze bijlage wordt ook wel de landelijke vrijstellingslijst genoemd.

Artikel 65 is in de wet opgenomen om de grondgebruiker praktische mogelijkheden te bieden om schade te kunnen bestrijden. Schadebestrijding ingevolge de artikelen 67 en 68 kent in de regel een meer planmatig karakter dan schadebestrijding op grond van artikel 65. De passage «voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van de wet vrijstelling is of kan worden verleend» in artikel 68 van de wet beoogt te voorkomen dat ontheffing wordt verleend in situaties waarin schade met een vrijstelling op grond van artikel 65 of artikel 67 afdoende bestreden kan worden. Als een vrijstelling echter niet passend is om een bepaalde schadeproblematiek effectief aan te pakken, kunnen Gedeputeerde Staten aanvullend aan een vrijstelling een ontheffing verlenen ingevolge artikel 68 van de wet. Voor kwetsbare gebieden, zoals weidevogelgebieden, kan het bijvoorbeeld zinvol zijn vóór het broedseizoen vossenvrij of nagenoeg vossenvrij te maken. De lege territoria worden dan in de regel pas na het broedseizoen van de weidevogels weer door vossen ingenomen.

Gedeputeerde Staten zijn niet bevoegd om de werking van de landelijke vrijstelling te beperken door bijvoorbeeld het afschot door grondgebruikers in een bepaald gebied te verbieden. De mogelijkheid van Gedeputeerde Staten om een vossenpopulatie in een specifiek gebied (zoals rond Schiphol) juist te laten groeien, zodat de predatiedruk op de daar gevestigde ganzen toeneemt, is dus beperkt. Ik vind dat de afweging voor het nut van een dergelijke aanpak door de betrokken provincie gemaakt moet worden, een en ander in overleg met de Nationale Regiegroep Vogelaanvaringen. Gezien de gunstige staat van instandhouding van de vos, de ongunstige staat van instandhouding van de weidevogels en de huidige vier sporen aanpak die rondom Schiphol wordt gevoerd omtrent luchtvaartveiligheid zie ik voorlopig geen reden om de vos van de lijst te schrappen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema

² Motie van het lid Schreijer-Pierik c.s., Kamerstuk 28 600 XIV, nr. 17.